

УДК 327:355.02(55)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2026.65.46>

ІРАНСЬКА МОДЕЛЬ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: РОЛЬ КВІР ТА ПРОКСІ-ГРУП У РЕГІОНАЛЬНІЙ СТРАТЕГІЇ ІРАНУ

Дмитро Лях

*Луганський національний університет імені Тараса Шевченка,
факультет соціальних і гуманітарних наук,
кафедра політології і міжнародних відносин
вул. Віктора Новікова, 2, 37500, м. Лубни, Україна
<https://orcid.org/0009-0000-9884-345X>*

Олена Меженська

*Луганський національний університет імені Тараса Шевченка,
факультет соціальних і гуманітарних наук,
кафедра політології і міжнародних відносин
вул. Віктора Новікова, 2, 37500, м. Лубни, Україна
orcid.org/0000-0002-1053-5020*

У статті досліджено іранську модель гібридної війни, у якій центральну роль відіграють Корпус вартів Ісламської революції та підконтрольна йому розгалужена мережа проксі-угруповань; здійснено комплексний аналіз трансформації воєнізованих структур у потужний економічний механізм і з'ясовано причини кризи зовнішньополітичної доктрини Тегерана в умовах сучасних геополітичних викликів.

Установлено, що Іран сформував специфічну економічну модель, у межах якої КВІР та «Басідж» контролюють 30–50% ВВП через систему кооперативних фондів, монополізуючи стратегічно важливі галузі, зокрема енергетичний сектор, металургію, будівництво, фінансову сферу, телекомунікації та медіа, що дає змогу режиму ефективно пом'якшувати санкційний тиск і забезпечувати фінансування проксі-акторів поза межами офіційного державного бюджету. Розглянуто зовнішньополітичну стратегію Ірану, засновану на винесенні потенційного театру воєнних дій за межі країни та формуванні «буферних зон» для поглинання ударів, ключовим інструментом реалізації якої виступають сили «Аль-Кудс», що під керівництвом Касема Сулеймані створили стратегічний коридор до узбережжя Середземного моря та розгалужену мережу так званих «шести армій» у регіоні.

Проаналізовано події останніх років, які засвідчили зростаючу уразливість цієї моделі: ослаблення «Хезболли», руйнування її фінансової інфраструктури та втрата ключових логістичних маршрутів через Сирію суттєво підірвали доктрину передової оборони й призвели до часткової ізоляції іранських гібридних активів.

Обґрунтовано, що надмірне фінансування зовнішньополітичних проєктів спричинило явище «імперського перенапруження» та поглиблення внутрішньої соціально-економічної кризи, яка проявляється у високому рівні інфляції, девальвації національної валюти, дефіциті інвестицій, а також у хронічній нестачі базових ресурсів, що в сукупності ставить під сумнів довгострокову стійкість іранської моделі розвитку та її здатність підтримувати поточний рівень регіонального впливу.

Ключові слова: гібридна війна, Іран, КВІР, проксі-групи, передова оборона, асиметрична війна, Близький Схід, сили «Аль-Кудс».

Після перемоги Ісламської революції 1979 р. та повалення режиму Мохаммеда Реза Пахлаві політичний ландшафт Ірану зазнав фундаментальної трансформації. Перехід від світської монархії до теократичної республіки під проводом аятоли Рухолли Мусаві

© Лях Д., Меженська О., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Хомейні супроводжувався гострою внутрішньою боротьбою. Режим зіткнувся з багатовекторними загрозами – від залишків шахських лоялістів та правонаціоналістичних рухів до ліворадикальних угруповань та опозиційно налаштованого шіїтського духовенства, яке не поділяло концепцію Вілайат аль-факіх. На зовнішньополітичній арені ключовими загрозами для Ірану стали держави Близького Сходу, «колективний Захід» та Ізраїль, що зумовило перехід Ірану до стратегії регіональної ізоляції та формування ідеології «Експорту ісламської революції» [1, с. 15].

Для виживання нової влади ключовим став превентивний «захист від переворотів». Хомейні виявляв глибоку недовіру до регулярної армії Артеш, убачаючи в ній оплот монархізму через західну освіту генералів та участь цих військ у придушенні шіїтських повстань.

У відповідь на ці виклики указом Хомейні було створено Корпус вартових Ісламської революції «КВІР» [2, с. 503]. На думку провідних учених, ця структура проєктувалася як ідеологічний антипод регулярної армії. Критеріями відбору була жорстка релігійна та ідеологічна селекція (винятково шіїти, віддані ідеалам революції). Статус – пряме підпорядкування Верховному лідеру. Було створено фінансову автономію через створення паралельної системи фінансування поза межами стандартної державної ієрархії, що згодом перетворило КВІР на потужного економічного гравця [2].

Як зазначають дослідники, період 1980–1988 рр. став критичним для іранської державності. Зовнішня агресія Іраку збіглася з піком внутрішньої дестабілізації. Опозиційні сили, зокрема «Організація моджахедів іранського народу», намагалися скористатися воєнним станом для повалення теократії. Репресивна відповідь режиму була безпрецедентною. Із червня 1981 р. по березень 1982 р. було здійснено масштабні чистки опозиційно налаштованого населення, режим націлювся на комуністів, соціалістів, соціал-демократів, лібералів, монархістів, поміркованих ісламістів і членів віри багаї у рамках Іранської культурної революції. Було придушення акції «Спільноти мусульманських мучеників» у квітні 1981 р. [3, с. 32]. Були жорсткі зачистки опозиції після їхнього вбивства президента Мохаммада-Алі Раджаї [3, с. 34]. Саме в умовах війни на два фронти зовнішнього та внутрішнього відбулося загартовування КВІР як ключового силового інструменту режиму.

У розпал війни під управління КВІР переходить «Басідж», що створена у 1979 р., і на відміну від елітарного КВІР «Басідж» став масовим народним ополченням, що виконувало функції, подібні до внутрішніх військ та мобілізаційного резерву. На основі проведеного аналізу варто відзначити, що для нижчих верств населення, сільської молоді та мешканців провінцій служба в «Басідж» стала дієвим соціальним ліфтом. Лояльність в обмін на можливість кар'єрного зростання дала змогу режиму сформувати широку базу підтримки серед пролетаріату, інтегруючи їх у силові структури та забезпечуючи стабільність системи.

Сучасний Іран, згідно з аналітичними даними, демонструє унікальну модель військово-корпоративного капіталу, де «Басідж» виступає економічним крилом КВІР. Центральним інструментом цього впливу є розгалужена система кооперативних фондів. Хоча формально існують окремі структури Кооперативний фонд КВІР та Кооперативний фонд «Басідж», де-факто вони функціонують як єдиний фінансовий механізм під стратегічним управлінням Корпусу [4, с. 79].

За оцінками аналітиків, ці структури контролюють від 30% до 50% ВВП Ірану [4, с. 80], що дає режиму змогу мінімізувати наслідки міжнародних санкцій через створення замкнених циклів виробництва та капіталовкладень.

Аналізуючи статті на цю тему, можна дійти висновку, що процес економічної експансії військових структур активізувався після завершення ірано-іракської війни. Державна

політика лібералізації та приватизації, що розпочалася у цей період, створила вакуум, який не могли заповнити приватні інвестори з-за кордону через високі ризики та політичну закритість.

У 2007 р. через інвестиційну компанію «Mehr Eghtesad Iranian Investment Company» структури «Басідж» здійснили поглинання контрольних пакетів акцій у стратегічних галузях. У видобувній промисловості – контроль над родовищами цинку, свинцю та інших рідкоземельних мінералів. У металургії – пряме володіння Mobarakeh Steel Co, найбільшим виробником сталі в регіоні MENA (Близький Схід та Північна Африка), що має власну інфраструктуру, а також власні професійні спортивні клуби. У банківському секторі банк «Mehr Bank» трансформувався з вузькоспеціалізованої каси для обслуговування військових та їх сімей на фінансову установу, що почала обслуговувати звичайних клієнтів. Через систему державних дотацій, зокрема від банку «Меллат», цей банк здійснює споживче кредитування цивільного населення, посилюючи фінансову залежність громадян від структур «Басідж» [4].

Організація «Basij Construction Organization» фактично монополізувала значну частку ринку цивільного будівництва та критичної інфраструктури. Окрім цього, холдинг охоплює телекомунікації та ІТ, де володіє частками в Інтернет-провайдерах та мобільних операторах, що забезпечує як прибуток, так і інструменти цифрового контролю, контроль над низкою ЗМІ для формування лояльного інформаційного дискурсу. Мережі супермаркетів та транспортні компанії, що дають змогу обходити торговельні ембарго [4].

Таким чином, згідно з дослідженнями, «Басідж» трансформувався у транснаціональну корпорацію, яка використовує свій парамілітарний статус для легітимізації економічного домінування. Це створює фундамент для фінансування зовнішньополітичних операцій Ірану та підтримки його проксі-груп без прямого залучення державного бюджету.

В основі зовнішньополітичної парадигми Ірану лежить доктрина «передової оборони». Її сутність полягає у переносі потенційного театру воєнних дій за межі національних кордонів. Із погляду реалізму в міжнародних відносинах Тегеран прагне створити систему «буферних зон» та мережу недержавних суб'єктів, які виконують роль стратегічної глибини. Це перетворює сусідні держави на простір для поглинання ударів, забезпечуючи внутрішню стабільність ісламського режиму та мінімізуючи ризики прямого іноземного вторгнення на територію Ірану.

Головним інструментом реалізації цієї стратегії є підрозділ «Аль-Кудс» у складі КВІР, створений під час ірано-іракської війни, який спеціалізується на експорті ідеології, підготовці парамілітарних формувань та проведенні спеціальних операцій за кордоном [5, с. 2].

Спираючись на висновки, наведені Дж. Меддокс, можна стверджувати, що першим успішним досвідом іранського експорту революції стала підтримка шийтських рухів під час Ліванської війни 1982 р., що призвело до створення «Хезболли» [6, с. 715–716]. За десятиліття фінансової (близько \$700 млн щорічно, як зазначає у своєму огляді Н.М. Торбей) [7] та технічної підтримки Тегерана організація еволюціонувала у найпотужнішу недержавну армію світу. Проте події 2024–2025 рр. стали для «Хезболли» екзистенційною загрозою. Ізраїлю вдалося ліквідувати Хасана Насраллу та вище командування, і це підірвало ієрархічну стійкість організації [6, с. 715–716]. Цілеспрямовані удари по системі «Аль-Кард аль-Хасан» (АҚАН), неформальному банківському сектору «Хезболли», у поєднанні з міжнародними санкціями спричинили гостру кризу ліквідності. Свою роль також зіграла геополітична ізоляція після падіння режиму Башара Асада в Сирії, що призвело до втрати критично важливого наземного логістичного коридору «шиїтського мосту» й унеможливило стабільне постачання озброєння з Ірану.

Попри релігійні розбіжності, підтримка сунітських угруповань ХАМАС та «Ісламський джихад» демонструє прагматизм іранської політики. Використовуючи палестинське питання як інструмент мобілізації, Тегеран інтегрував ці сили у крило «Аль-Кудс» у 1990-х роках. Складна логістична мережа контрабанди через Судан, Єгипет та Синайські тунелі дала змогу перетворити Сектор Газа на «південний фронт» тиску на Ізраїль, що діє синхронно з ліванським вектором. За оцінками США, фінансування сягає приблизно 100 млн доларів на рік [8, с. 21–23].

Згідно з аналітичним звітом Бібліотеки Палати громад Великої Британії, падіння режиму Саддама Хусейна у 2003 р. зруйнувало стару сунітсько-авторитарну систему контролю та створило тривалий вакуум безпеки, яким скористався Іран [8, с. 15–18]. Спираючись на напрацьовані ще до вторгнення зв'язки з шіїтськими партіями та рухами, Тегеран почав формувати і підтримувати мережу збройних угруповань, що згодом оформилися у структури на кшталт «Катаїб Хезболла», «Бадр», «Асаїб Ахль аль-Хак» та ін. Як свідчать аналітики, ключовим етапом стали інституціоналізація цих формувань у складі Popular Mobilization Forces після 2014 р. та їх легалізація парламентом у 2016-му, що дало змогу зберегти автономію ополчень, формально включивши їх до системи безпеки держави. Паралельно ці групи використовувалися як інструмент тиску на зовнішнього гравця, насамперед США, через регулярні атаки на американські та коаліційні об'єкти, особливо після 2023 р. Пов'язані з ополченнями політичні сили інтегрувалися у парламент та урядові коаліції, блокували небажаних кандидатів і поступово зміцнювали контроль над державними інститутами й економічними потоками. У результаті склалася модель, за якої збройні проксі одночасно діють як силовий важіль і як частина політичної системи, наближаючи Ірак до сценарію, який аналітики описують як «ліванізацію», з ослабленою центральною владою та впливовими напівдержавними міліціями [8, с. 15–18].

На відміну від Іраку чи Лівану, де Іран спирається на значні місцеві шіїтські громади, сирійський кейс, як зазначає британський дослідник Філіп Лофт, змусив Тегеран вибудувати унікальну модель через брак ідеологічно близького населення в Сирії, КВІР трансформував країну на полігон для транснаціональних шіїтських груп. Основними компонентами цієї мережі стали добровольці з Іраку, Лівану, Пакистану та Афганістану. Це дало змогу Тегерану врятувати режим Асада у 2011 р. й забезпечити безперервний транзит зброї до «Хезболли», створюючи стратегічний тил для антиізраїльського фронту.

Згідно з аналітичними даними Commons Library, іранська допомога Дамаску протягом останнього десятиліття мала комплексний характер, за оцінками ООН, пряма підтримка сягала близько \$6 млрд на рік [8, с. 13]. Постачання нафти на суму приблизно \$10 млрд (у період 2013–2018 рр.) дало змогу режиму Асада уникнути повного економічного колапсу. Сили «Кудс» не лише консультували регулярну армію, а й спільно з «Хезболлою» сформували Сирійські сили національної оборони, лояльну режиму парамілітарну структуру [8, с. 13].

Іран сформував у Сирії розгалужену ієрархію збройних формувань, чисельність яких, за різними оцінками, становить від 20 до 30 тис осіб. Залучено ідеологічних та прагматично мотивованих бійців з Афганістану (Ліва Фатіміюн), Пакистану (Ліва Зайнабіюн) та Іраку (Ліва Абу Фадль аль-Аббас). «Хезболла» часто виступає як посередник, інтегруючи місцеві сирійські групи (наприклад, Куват ар-Ріда) у свою структуру, що робить іранський вплив більш замаскованим та стійким [8, с. 13].

Підтримка руху «Ансаралла», тобто хуситів у Ємені, надала Ірану можливість впливати на глобальну морську торгівлю. Передача балістичних ракет типу «Кудс-1», «Хусейн» та БПЛА перетворила локальний конфлікт на загрозу регіональній безпеці, даючи хуситам

змогу тримати під прицілом інфраструктуру Саудівської Аравії та критично важливу для світової торгівлі нафтою Баб-ель-Мандебську протоку. Рух хуситів, що належить до шіїтів-зайдитів, виник у 1990-х роках як локальна реакція на саудівську експансію та маргіналізацію зайдитської меншини. Захоплення столиці Сани у 2014 р. та подальша ескалація конфлікту з міжнародно визнаним урядом, підтриманим саудівською коаліцією, створили вакуум безпеки, який Іран використав для посилення свого впливу на південному фланзі Аравійського півострова. Атаки в Червоному морі на судна та атаки на Ізраїль у 2024 р. використовуються хуситами як інструмент внутрішньої легітимізації. Це дає змогу відволікти населення від економічної руїни та посилити репресії проти опозиції (наприклад, масові смертні вироки за «співпрацю з коаліцією» у червні 2024 р.) під прикриттям «боротьби з агресором» [8, с. 18–21].

Центральним архітектором цієї складної мережі проксі-структур був генерал Касем Сулеймані, колишній командувач сил «Кудс» Корпусу вартових ісламської революції. Його стратегічну спадщину найбільш відверто охарактеризував генерал Голамалі Рашид, командувач центральної штаб-квартири «Хатам аль-Анбія». У своїй програмній промові, виголошеній у вересні 2021 р., Рашид розкрив деталі закритої наради з командирами КВІР, де Сулеймані за три місяці до своєї ліквідації американським БПЛА окреслив масштаби зробленого: «Я створив для вас шість армій за межами території Ірану. Я створив коридор довжиною 1500 кілометрів і шириною 1000 кілометрів аж до узбережжя Середземного моря. Усередині цього коридору знаходиться шість ідеологічних, іноземних армій. І будь-який ворог, який захоче воювати проти Ісламської Республіки, повинен буде спочатку пройти через ці армії. І він не зможе цього зробити» [9]. Дана заява є фундаментальною для розуміння іранської парадигми безпеки. Вона концептуалізує створення так званого «коридору», що простягається від Тегерана до Бейрута. Це складна система гібридних акторів, інтегрованих у політичні та державні апарати Лівану (Хезболла), Сирії (колишні сили підтримки Асада), Іраку (Катаїб Хезболла та ін.), Ємену (Ансаралла) та Палестини (ХАМАС та Ісламський джихад) для стримування Ізраїлю, США та Саудівської Аравії та створення постійної загрози для них. Використання ідеологічно вмотивованих іноземних ресурсів дає змогу Тегерану уникати прямої війни, зберігаючи власний людський та фінансовий капітал.

За висновками Р. Спрука, масштабні інвестиції Тегерана у зовнішньополітичні авантюри та утримання «шести армій» призвели до критичного розбалансування національної економіки. Витрати сотень мільйонів доларів на підтримку лояльних режимів та проксі-груп не принесли очікуваної геополітичної капіталізації, натомість спровокували внутрішню структурну кризу. На сучасному етапі станом на 2025–2026 рр. Іран демонструє класичні ознаки економіки, що виснажена тривалою участю в конфліктах. Інфляційні процеси призвели до того, що рівень інфляції у 2025 р. досяг критичної позначки у 50%, що призвело до стрімкого зuboжіння населення та ерозії середнього класу. Національна валюта ріал продовжує демонструвати історичне падіння, що фактично паралізує імпортні можливості та підриває довіру до внутрішнього ринку [10]. Дефіцит капіталовкладень у внутрішній сектор призвів до системних збоїв у забезпеченні базових потреб. Великі міста, включаючи Тегеран, стикаються з хронічною нестачею питної води та постійними відключеннями електроенергії, що стає каталізатором соціальної напруги.

Попри критичний стан соціуму, політичний режим ісламської республіки зберігає стійкість завдяки специфічним механізмам виживання, а саме використанню тіншового флоту та складних фінансових посередників, і дає змогу Ірану продовжувати експорт нафти. Продаж енергоносіїв за заниженими цінами забезпечує стабільний приплив твердої валюти, яка спрямовується на фінансування апарату примусу КВІР та «Басідж» і підтримку

критичного рівня ліквідності. Переорієнтація на сірі ринки дає владі змогу утримувати контроль над ключовими державними інститутами, попри деградацію цивільного сектору.

Підсумовуючи, можна констатувати, що іранська модель регіонального домінування, вибудована генералом Касемом Сулеймані, зіткнулася з ефектом «імперського перенапруження». Створена КВІР унікальна система, де парамілітарна організація одночасно є найбільшим корпоративним гравцем усередині країни та головним оператором проксі-мереж за кордоном, дала змогу Тегерану десятиліттями проектувати силу без прямого зіткнення з великими державами. Проте події 2024–2026 рр., зокрема деградація військового потенціалу «Хезболли» та падіння режиму Асада в Сирії, продемонстрували уразливість цієї архітектури. Утрата «сухопутного коридору» та знищення ключових ланок управління підірвали доктрину «передової оборони», залишивши іранські активи ізольованими.

Головним викликом для майбутнього ісламської республіки залишається прірва між зовнішньополітичними амбіціями та внутрішнім економічним ресурсом. Гіперінфляція, знецінення національної валюти та інфраструктурний колапс указують на те, що ціна утримання «шести армій» стала невідомою для іранського соціуму. Хоча режим демонструє надзвичайну адаптивність через використання тіньових фінансових інструментів, довгострокова стійкість такої моделі без фундаментальних реформ та деескалації залишається під сумнівом.

Список використаної літератури

1. Кіяниця В. Арабський Близький Схід у зовнішній політиці Ісламської Республіки Іран. *Вісник: Міжнародні відносини*. 2021. Вип. 54. № 2. С. 15–20. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2021/2-54/15-20>
2. Сімоненко О.О. Історико-політичний аспект генезису спеціальних служб Ісламської республіки Іран. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 8. С. 500–505. URL: http://lsej.org.ua/8_2023/117.pdf
3. Доценко І.В. Ісламська революція як рубіж у новітній історії Ірану : кваліфікаційна робота. Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2024. URL: <https://jqbthe.donnu.edu.ua/issue/view/635>
4. Shahi A., Forozan H. The Military and the State in Iran: The Economic Rise of the Revolutionary Guards. *The Middle East Journal*. 2017. Vol. 71, no. 1. P. 67–86. URL: https://www.researchgate.net/publication/313464589_The_Military_and_the_State_in_Iran_The_Economic_Rise_of_the_Revolutionary_Guards
5. Smith B. The Quds Force of the Iranian Revolutionary Guard. London : International Affairs and Defence Section, 2007. 9 p. URL: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/SN04494/SN04494.pdf>
6. Maddocks J. Iran and Its Proxies: Attribution and State Responsibility. *International Law Studies*. 2025. Vol. 106. P. 747. URL: <https://digital-commons.usnwc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3124&context=ils>
7. Torbey N.M. How Much Do Iran's Proxies Really Cost? *This is Beirut*. 2025. 7 Oct. URL: <https://thisisbeirut.com.lb/articles/1326802/how-much-do-irans-proxies-really-cost>
8. Loft P. Iran's influence in the Middle East. *House of Commons Library*. 2024. 25 Jul. P. 1–46. URL: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9504/CBP-9504.pdf>
9. Abu Ali Express. For the history book. 2024. URL: <https://abualiexpress.com/en/en52831/>
10. Spruk R. Confrontation with the West and Long-Run Economic and Institutional Outcomes: Evidence from Iran. *Cornell University*, 2026. 63 p. URL: <https://arxiv.org/pdf/2602.03231>

THE IRANIAN MODEL OF HYBRID WARFARE: THE ROLE OF IRGC AND PROXY GROUPS IN IRAN'S REGIONAL STRATEGY

Dmytro Liakh

*Luhansk Taras Shevchenko National University,
Faculty of Social and Humanities Sciences,
Department of Political Science and International Relations
2 Viktor Novikov St., 37500, Lubny, Ukraine
<https://orcid.org/0009-0000-9884-345X>*

Olena Mezhenska

*Luhansk Taras Shevchenko National University,
Faculty of Social and Humanities Sciences,
Department of Political Science and International Relations
2 Viktor Novikov St., 37500, Lubny, Ukraine
orcid.org/0000-0002-1053-5020*

The article examines the Iranian model of hybrid warfare, in which a central role is played by the Islamic Revolutionary Guard Corps and its extensive network of affiliated proxy groups; a comprehensive analysis is conducted of the transformation of paramilitary structures into a powerful economic mechanism, and the causes of the crisis of Tehran's foreign policy doctrine under contemporary geopolitical challenges are elucidated.

It is established that Iran has developed a distinctive economic model in which the Islamic Revolutionary Guard Corps and the Basij control 30 to 50 percent of the gross domestic product through a system of cooperative foundations, monopolizing strategically important sectors, including the energy industry, metallurgy, construction, the financial sector, telecommunications, and media, thereby enabling the regime to effectively mitigate the impact of sanctions and to finance proxy actors outside the official state budget. The study further explores Iran's foreign policy strategy, which is based on projecting a potential theatre of military operations beyond national borders and on the formation of «buffer zones» to absorb external shocks; the principal instrument of its implementation is identified as the Quds Force, which under the leadership of Qasem Soleimani established a strategic corridor to the Mediterranean coast and a broad network of the so-called «six armies» across the region.

The events of recent years are analysed as evidence of the growing vulnerability of this model: the weakening of Hezbollah, the destruction of its financial infrastructure, and the loss of key logistical routes through Syria have significantly undermined the doctrine of forward defence and have led to the partial isolation of Iranian hybrid assets.

It is substantiated that the excessive financing of foreign policy ventures has resulted in the phenomenon of «imperial overstretch» and the deepening of an internal socio-economic crisis, manifested in high inflation, the devaluation of the national currency, a deficit of investment, and a chronic shortage of essential resources, which collectively call into question the long-term sustainability of the Iranian development model and its capacity to maintain its current level of regional influence.

Key words: hybrid warfare, Iran, Islamic Revolutionary Guard Corps, proxy groups, forward defence, asymmetric warfare, Middle East, Quds Force.

Дата першого надходження статті до видання: 26.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 28.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026